

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 60 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 30. marca 1943-XXI

Cena posamezni številki lir 0.80

Iz italijanskega gospodarstva

Kako močno je narasla potrošnja lesa v Italiji, je razvidno iz letnega poročila Družbe Soc. An. Fiammiferi ed Affini, ki zavzema kakor znano v Italiji glede proizvodnje vžgalice skoraj monopolno pozicijo. Poročilo pravi, da je v l. 1942 letna potrošnja v Italiji tako narasla, da je brez primere. Se nikdar ni proizvodnja vžgalice dosegla tako velike številke kot to leto. Tudi v vseh drugih les predelovalnih panogah tvrdke je proizvodnja zelo narasla, tako v proizvodnji umetnih plošč iz lesnih odpadkov ter v kemični predelavi lesa. Vendar pa ti dve proizvodnji ne dosežeta proizvodnje vžgalice industrije.

Generalni inšpektorat za civilno motorizacijo v prometnem ministru je na predlog medmistrske komisije za motorni pogon z lesnim plinom razpisal natečaj za najboljše tipe peči, ki bi služile za najbolj racionalno izdelavo oglja. To oglje bi se zlasti uporabljalo za pogon z lesnim plinom. Natečaj razlikuje tri vrste peči: stalne peči z ali brez proizvodnje postranskih proizvodov, prenosne peči za polena in drva in prenosne peči za trske in za les grmičevja. Za prvo vrsto je razpisana premija v višini 60.000 lir, za obe drugi vrsti pa premiji po 40.000 lir. Še nadaljnje premije pa se morejo razpisati. Prijave za te premije je treba vložiti do 30. junija. Oglje se je pridobivalo v Italiji dosedaj večinoma na primitiven način s kopami, ki pa je neracionalen.

Kmetijsko ministrstvo je izdalo dekret o zbiranju, preskrbi in razdeljevanju navadnega in ameriškega krompirja. Po tem dekretu je ves krompir blokiran za kmetijsko ministrstvo. Proizvajalci morajo po tem dekretu oddati v zbirališča ves krompir, razen krompirja, ki ga potrebujejo za lastno gospodinjstvo in za seme. Za zbiranje krompirja v oddajnih središčih je pooblaščen Fašistična federacija trgovcev z deželniimi pridelki.

Trgovinski odnosi med Italijo in Švedsko so že tako narasli, da je Italija v zunanji trgovini Švedske na drugem mestu. Švedska je lani izvozila v Italijo blaga za 200 milijonov švedskih kron, enako visok pa je bil tudi italijanski izvoz na Švedsko. L. 1941 je dosegel izvoz iz Švedske v Italijo samo 130 milijonov šved. kron. Švedska izvažala v Italijo zlasti rude in kovine, celulozo za papir, stroje. Iz Italije pa uvažala tekstilne izdelke, predmete iz kavčuka in usnja, gnojila, kemične proizvode, živila, stroje in razne kovine.

Po novem dekretu finančnega ministrstva se smejo sedaj izdati tudi zakladni boni z rokom od 1 do 2 mesecev. Hkrati določa novi dekret novo obrestno mero za bone. Za bone z rokom od 1-2 mesecev znaša ta 3.25%, za bone 3-4 mesecev 3.75% (dosedaj 3%), za one od 5-6 mesecev 4.25% (3.25%) za one od 7-9 mesecev 4.75% (3.75%) in za bone od 10-12 mesecev 5% (dosedaj 4%).

Zastavljavnica in hranilnica v Zari sta se fuzionirali v l. 1942 ustanovljeno Hranilnico dalmatinskih pokrajin.

Predpisi o prodaji in proizvodnji mila

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je smatrajoč za potrebno izdati celotne predpise o proizvodnji, oskrbovanju in potrošnem razdeljevanju mila vseh vrst, izdal naslednjo naredbo:

Člen 1. — Vse milo kakršne koli vrste, izdelano v Ljubljanski pokrajini ali uvoženo v njo, se postavlja pod zaporo na razpolago Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu zaradi oddajanja v potrošnjo na živilske nakaznice po predpisih naredb z dne 23. aprila 1942-XX št. 78.

Pokrajinski prehranjevalni zavod določi količine mila, navadnega ali umivalnega, ki se razdelijo mesečno ali na daljše razdobje med potrošnike.

Člen 2. — Izvemši enotno milo, ki je že racionirano in zdravilna mila, ki se dobivajo v lekarnah, se postavlja vse milo kakršne koli vrste, včevši umivalno, kar ga je v pokrajini na dan objave te naredb na zalogi pri proizvajalcih, trgovcih na debelo in na drobno, pod zaporo na razpolago Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu.

Imetniki so dolžni predložiti v petih dneh od uveljavitve te naredb Zavodu v treh primerkih prijavo o zalogah z nadrobno navedbo kakovosti, množine in enot-

ne, bodisi nabavne kakor tudi prodajne cene.

Glede zalog zunaj ljubljanske občine se morajo predložiti prijave preko občinskega urada.

V istem roku morajo proizvajalci poleg tega prijaviti Pokrajinskemu korporacijskemu svetu množine surovin na dan objave te naredb. Te prijave, ki jih je treba predložiti v treh primerkih, morajo za vsako surovino nadrobno navajati kakovost in količino.

Člen 3. — V prvi desetini vsakega meseca, začenši s prvimi mesecem po uveljavitvi te naredb, morajo prijavljati proizvajalci Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu in Pokrajinskemu korporacijskemu svetu množine mila, ki so jih proizvedli in oddali v preteklem mesecu in zaloge ob koncu tistega meseca.

Pokrajinski korporacijski svet bo predpisoval posameznim tvrdkam proizvajalkam glede na surovine, ki se jim odkažejo in glede na potrebe potrošnje, kakor jih javlja Pokrajinski prehranjevalni zavod, vrste mila, katere bodo morali vsakokrat izdelati, njih sestavo in njih zunanja označila.

Člen 4. — Proizvajalci morajo voditi prejemni in oddajni vpisnik, ki ga pred uporabo potrdi

Pokrajinski korporacijski svet, vanj pa vpišejo začetno na prejemni strani glede surovin po prednjem členu prijavljene količine in glede izdelanih proizvodov količine, ki so pod zaporo po členu 1., nato pa vpišejo surovine kolikor jih dobe in količine nove proizvodnje; na oddajni strani pa glede surovin za izdelovanje porabljen količine in glede izdelanih proizvodov oddaje, ki jih opravijo Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu ali po nakazilu tega zavoda neposredno prodajalcem.

Člen 5. — Kršitelji določb te naredb se kaznujejo, če ni dejanje huje kaznivo, po postopku iz naredb z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 in po predpisih naredb z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215 z zaporo do dveh mesecev in v denarju do 5000 lir.

Odredi se lahko tudi začasni ali trajni odvzem obrtne pravice.

Člen 6. — Ta naredba stopi v veljavo od dne objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 24. marca 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Bolgarski žitni izvoz

Tri zaporedne slabe žetve, priključitev zapadne Macedonije in egejskega ozemlja, kakor tudi zaradi vojne nastale organizacijske težave, vse to je povzročilo, da so postale žitne zaloge v agrarni Bolgarski pičle in da se je morala že pred poldrugim letom potrošnja kruha racionirati. Ta dejanski stan je tako jasan, da ne more držati trditve, češ da bi bila oskrba Bolgarske s kruhom in žitom zaradi izvoza v Nemčijo in Italijo ogrožena. Pristojni ministri so že ponovno poudarili, da se žito, zlasti pa pšenica ne izvažata.

Podobno se je razvijal tudi izvoz koruze. L. 1940. se je izvozilo še 138.588 ton koruze, od tega 64.872 ton v Nemčijo, 36.489 ton v Madžarsko in 14.710 ton v Italijo. L. 1941. pa je padel izvoz koruze na 16.017 ton, torej na količino, ki je brez večjega pomena za bolgarsko oskrbo.

Manj je nazadoval izvoz riža. L. 1939. se je izvozilo 3298 ton, leta 1940. 3708 in l. 1941. 1303 ton, in sicer se je riž večinoma izvozil v Romunijo. Kljub pičlim zalogam riža se vodstvo bolgarskega gospodarstva ni moglo odločiti, da bi popolnoma ustavilo izvoz riža v Romunijo, ker je to važna postavka za trgovinsko bilanco z Romunijo. Za rižem in posušenimi čebulami pride tobak šele na 3. mestu v trgovini z Romunijo, dočim dobavlja Romunija petrolej in bencin, in ta uvoz more Bolgarska le deloma kompenzirati z drugimi dobavami, da je Romunija vedno tista, ki več dobavlja. Izravnanje salda z zlatom ni v vojni dobi, ko vlada lakota za blagom, noben izhod ter je zato Romunija pristala na to, da se vključijo tudi petrolejske dobave v kliring. Pri takšnem položaju ne more Bolgarska ustaviti svoje rižne dobave Romuniji. Sicer pa se zaradi teh dobav itak ne bi odpravilo pomanjkanje riža na Bolgarskem.

Rž in oves se l. 1941. sploh nista izvažala, izvoz ječmena pa je padel od 22.753 ton v l. 1937. na 15 ton v l. 1941. Ta majhna količina je šla v Grčijo.

Primeroma znaten je bil izvoz

fižola, v l. 1941. se je izvozilo 14.548 ton proti 930 tonam v letu 1940. Izvoz se je tako povečal zaradi zelo ugodne žetve, vendar pa ta izvoz ni vplival na oskrbo Bolgarske s fižolom.

Natančne številke o bolgarskem žitnem izvozu v l. 1942. še niso znane. Na objavo teh številk bo najbrže treba še nekaj časa čakati. Dosedaj znani podatki pa kažejo, da je bil žitni izvoz iz Bolgarske v l. 1942. še znatno manjši ko l. 1941., da se je z drugimi besedami skoraj popolnoma ustavil.

Pred kratkim sklenjeni protokol k nemško-bolgarski trgovinski pogodbi predvideva dobavo male količine bolgarske koruze Nemčiji, za to koruzo pa dobi Bolgarska od Nemčije visokovredna semena, da o resničnem izvozu koruze ne more biti govora.

Žitni izvoz, zlasti izvoz pšenice je bil pred svetovno vojno glavni izvozni promet Bolgarske. S prehodom na gojitev več novih kultur je nato žitni izvoz vedno bolj izgubljal na svojem pomenu.

Trenutno ovira žitno produkcijo vladna politika cen. Vlada je določila ceno pšenici na 6.20 leva za kg, kar je v primeri s cenami drugih kmetijskih proizvodov silno malo. Gojitev pšenice je zato za kmetovalca le malo donosna. Splošno se sodi, da je skoraj izključeno, da bi se cena pšenice prilagodila razvoju drugih cen in da bi na ta način dobili kmetovalci novo pobudo za gojitev pšenice. Povečanje izvoza pšenice je, tudi če bi bila letošnja žetev ugodna, zelo malo verjetno. Tudi po vojni najbrže žito ne bo več važen bolgarski izvozni predmet.

Trgovce in gostilničarje vlijudno obveščamo, da jih prihodnje dni obišče naš akviziter radi velikonočnih oglasov v »TRGOVSKEM LISTU«. Prosimo vse gg. trgovce in gostilničarje, da letos objavijo velikonočne oglase predvsem v »Trgovskem listu« in s tem manifestirajo svojo stanovsko zavednost.

Metalurški zavodi Radomsko

spadajo med najbolj pomembne železo predelujoče zavode v vsej Generalni guberniji. Ze takoj prvi dan vojne proti Poljski so bile tovarniške naprave teh zavodov od bomb nemških letalcev skoraj popolnoma uničene. Ze v oktobru pa je bila imenovana nemška uprava in obnova naprav se je začela. Ze v maju 1940 se je moglo začeti obratovanje v vseh oddelkih. Od tedaj pa so bili zavodi močno razširjeni.

Pred vojno so bili zavodi last neke francoske delniške družbe, sedaj pa so pod upravo Montanske upravne družbe, so torej nemško podjetje. Značilno za razmere v bivši Poljski je, da ni francoska delniška družba, ki je zaposlovala v Radomskem podjetju 1500 delavcev, plačala niti zlota davka. Poljskemu finančnemu ministru je družba kratkoma zagrozila, da bo tovarno zaprla, če bi morala plačevati davke. Pri tem pa je tovarna zelo dobro zaslužila. Zavodi v Radomsku so se ustanovili l. 1900. s samo enim oddelkom, v katerem so se izdelovali žice in žebli. Danes pa so zavodi veleobrat.

Hrvatska kmetijska petletka

Hrvatsko gospodarsko ministrstvo je končalo priprave za izvajanje petletnega načrta za dvig kmetijstva. V celoti pa se bo zaradi vojnih težkoč mogel ta načrt izvajati šele po vojni ter se bodo sedaj izvedli samo najvažnejši ukrepi. Načrt predvideva obširne regulacije rek in potokov, melioracije in ustanovitev znanstvenih kmetijskih zavodov ter kmetijskih šol in prirejanje kmetijskih poučnih tečajev.

Občni zbori

Tekstilana d. d. v Kočevju ima redni občni zbor dne 14. aprila ob 11. v posvetovalnici Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. Delnice se morajo položiti vsaj šest dni pred občnim zborom pri blagajni Zadrugne gospodarske banke. Najmanj 10 delnic daje pravico do enega glasu.

VELEPOSESTVO

180 ha, gosposka graščina, njive, travniki, gozdovi, gospodarska poslopja in priključena industrijska podjetja, 20 km oddaljeno od Ljubljane, se proda, prosto vseh prenosnih taks in pristojbin. Ponudbe na ogl. oddelek »Trgovskega lista« pod »Graščina«

